

Képesül

Égyes szám helyben 60 fillér, vidéken 70 fillér.

1919 SZEPTEMBER 5.

PÉNTEK

XVII. ÉVFOLYAM. 152. SZÁM.

DEBRECZÉNI FÜGGETLEN UJSÁG

BALTAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 10.—
HEGYED ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, FIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

A népek ligája

Debrecen, szept. 4.

Az amerikai szenátusban komoly akadályokkal találkozott a Versaillesban megkötött békeszerződés perfektualása. A szenátus tagjainak nagyrésze vonakodik ratifikálni a békeszerződést eredeti szövegében és módosításokat akar eszközölni rajta, míg Wilson az eredeti szöveg elfogadásához ragaszkodik. A legfőbb akadály a békeakták sima elintézése előtt a népek ligájáról szóló szerződés, amelyben az Egyesült Államok felségjogainak korlátozását látják.

A béke jogszerűségének bebiztosítását tehát éppen az az intézmény kérelmetli, amelyet az egész béke fundamentumának és biztosítékának mondtak. A béke tárgyalásokat is az a körülmény nyújtotta el, hogy mielőtt az egyes államokat külön-külön érdeklő kérdések, a területi, a kárpótlási és a jóvátételi kérdések megbeszélésébe fogtak volna, előbb a népek ligájának intézményét akarták tető alá juttatni és azt mondták, hogy a népek ligája nélkül a béke nem lenne egyéb, csak fegyverszünet. Wilsonnak nem csekély fáradságba került, amíg személyének valamennyi tárgyaló felet megnyerte. A szövetséges és társult hatalmak közül nem egy volt, amely féltő aggodással örködött, hogy szuverenitását kisebbség ne érje. Végül mégis diadalmasan meggyőzte a tárgyaló feleket, hogy ha állózatokat hoznak, nem egyik vagy másik állam javára teszik azt, hanem a világkultúrának, az egész emberiség nyugalmanak biztosítását segítik elő az engedelmekkel.

Versaillesban győzedelmeskedett, csak éppen Washingtonban nem boldogul Wilson és az a veszedelem fenyegeti, hogy a többi állam mind végezni fog a békekötés munkájával, csak Amerikában marad elintézetlenül a békeakta. Megmagyarázhatatlan lenne ez a tragikum, hogy egy ideális célokért küzdő férfiú éppen akkor bukne el, amikor ideáljának megvalósításától éppen az utolsó lépés választja el.

Az amerikai népet jól ismerő élők olyan eszközökkel folytatja a meggyőzés harcát a szenátussal, amelyek az amerikaiak előtt nem maradhatnak hatástalanok: az anyagi veszteségekre mutat rá, melyek a halogatásból Amerikát érni fogják.

A Friedrich-kormány még nem mondott le

Az entente hétfőn foglalkozott a magyar jegyzékkel. — Friedrich le akart mondani Heinrich Ferenc javára.

A Friedrich-kormány lemondásának híre, melyet szeptember 2-án, kedden érkezett nagyszabeni távirat jelentett, minden iel szerint korai volt. A Friedrich-kormány lapja, a „Reggeli Hírek” ugyanis szeptember 2-iki számában a következő táviratot közölte:

St. Germain, szept. 1.

A legfőbb tanács tegnap nem tartott ülést. Ma, hétfőn, valószínűleg a bolgár békefeltételekről és Friedrich István magyar miniszterelnöknek küldendő válaszról fog tárgyalni.

Meghízható helyről a következő értesítést kaptuk a budapesti válságról:

A Friedrich-kormány még tegnapig nem mondott le, jóllehet maga Friedrich miniszterelnök sincs kétségben az iránt, hogy az entente legfőbb tanácsa az ő kormányát nem fogja elismerni. Erre vezethető vissza az a tény, hogy Friedrich István nyomában az entente hatalmakhoz intézett lejegyzék elküldése után hajlandó volt egy Heinrich-kabinet javára lemondani, azonban kikötötte, hogy amennyiben a legfőbb tanács a Heinrich-kabinetet sem ismerné el, újból ő legyen a designált miniszterelnök. Heinrich Ferenc nem ment bele ebbe a feltételbe, így a Friedrich-kormány helyén maradt.

Ugyanezen forrás szerint Friedrich miniszterelnök Heinrich válasza után kijelentette, hogy helyét csak abban az esetben adja át új kormányának, ha az entente már elismerie ezt az új kormányt.

Garami megrágalmazása nem sikerült

A Reggeli Hírek keddi számában leközölt egy nyugtát, mely szerint Garami Ernő 15000 frankot vett föl Svájcba utazása előtt Kun Bélától. Az ügyre most világosságot vet az alábbi levél:

Nagyméltósága Heinrich Ferenc kereskedelemügyi miniszter urnak Helyben.

Amikor Nagyméltóságod néhány nappal ezelőtt bemutatta nekünk a Garami Ernő elvtársunk által aláírt nyugtát, nyomban kijelentettük, hogy meggyőződésünk szerint ez a nyugta mit sem változtathat Garami Ernő egyéni integritásán és becsületességén.

Mégis szükségesnek tartottuk, hogy a Bécsben időző Garami Ernővel érintkezést szerezzünk, aki a hozzá intézett kérdésre azt válaszolta, hogy az ügyben telefonon nem adhat felvilágosítást, de felkért bennünket, hogy forduljunk Lovász Márton külügyminiszter urhoz, akivel elutazása előtt néhány nappal a nyugta eredetét.

Erre Lovász Márton külügyminiszter urhoz fordultunk, aki nekünk a következőket közölte:

Garami a bolsevisták uralomra jutása után azonnal távozni akart az országból, nem akart együtt maradni a bolsevistákkal s nem is érezte magát biztonságban. Kun Béla azonban megtagadta az utlevél kiadását s azt csak azon feltétel mellett volt hajlandó kiadni, ha Garami valami fontos missziót vállal, vagy Oroszországba való kiküldetést, vagy több milliónak külföldre való csempészését, vagy érintkezést az olasz kommunista szárnnyal. Morgarival Garami mindent kerekén visszautasította. Amikor újból lépéseket tett az utlevél kiadására tárgyában, Kun Béla azt kívánta tőle, hogy

vállalja legalább azt, hogy a külföldi szocialista mozgalmakról tudósításokat küld a tanácskormányoknak. Garami látva, hogy másképp nem tud kijutni, vállalta ezt: amibor Kun Béla embere ezért havi fizetést ajánlott neki, ezt ő visszautasította. A közvetlen elutazása előtti félórán megjelent nála Rudas Zoltán és hozott Kun Bélától 700 fontot azzal, hogy azt fizetesként fogadja el. Garami nem akarta elfogadni. Visszautasította a pénzt, de a Rudasal folytatott tárgyalás során azt a benyomást nyerte, hogy ha nem fogadja el, akkor újból akadályokat gördítenek utja elé. Kénytelen volt elfogadni. Svájcha érve, ezt az összeget biztos helyen deponálta. Soha hozzá nem nyúlt és persze soha egy árva sor tudósítást nem küldött a szovjet-kormányoknak. Az összeg természetesen rendelkezésre áll.

Amikor erről Nagyméltóságodat informálunk:

Budapest, 1919 szeptember elsején,

kiváló tisztelettel:

a Magyarországi Szociáldemokrata Párt titkársága:

Peidl Gyula, s. k.

Buchinger Manó, s. k.

Budapest élelmezése

Budapest, szept. 4. A főváros élelmezése jelentékenyen megjavult. A román főparancsnokság intézkedéseket tett, hogy naponta tizenkét külön élelmiszer szállító vonat érkezze Budapestre minden vidékről. Bécsből is naponta érkeznek tehervonatok olasz és amerikai élelmiszerekkel, így, hogy a lakosság meg van elégedve.

A román hadseregparancsnokság rendelete

Bucarest

2019. szept. 20. számú rendelkezés (melyekről)

1. Vétkezők tekintetében minden olyan személynek, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen módon közölni híresztelni, meghesztelni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezők a katonai bíróság által első és utolsó fokban fogott tárgyalásai és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni, amikor a jenit vétkek kíméletlen és árulási szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntetések fogják végrehajtani.

Az első amerikai élelmiszervonat megérkezése Fiuméből példátlan aránytalanságot idézett elő Budapesten. Már tegnap egy kiló zsírt 70 koronáért, a szappant 40 koronáért lehetett kapni és hasonló áresés volt tapasztalható az egész vonalon. A normális élet visszatérését jelzi Budapesten az is, hogy napról-napra több bezárt üzlet nyílik meg. Az összes jelek azt mutatják, hogy a legszigorúbb rendszabályok ellenére is Budapesten aránylag nagy árukészleteket sikerült elérteni, amelyek most látnak napvilágot.

Katonailag megszállott területek főparancsnoksága.

Körrendelet.

A katonailag megszállott területeken az utazás szabályozására a következőket rendeljük el:

1. A katonailag megszállott területek belsejében, vagyis a Tiszától kiindulva Vásárosnaményig, azután Szatmár- és B-harmegyének nyugati határáig, a kovácsüzeti és nagyfalu járások nyugati határáig, egészen Bégaig (5 km. Nagylaktól nyugatra); tenai éven határok, valamint innen a maros és Tisza vonala között eső területeken az utazás következőképpen lesz megengedve:

a) Minden egyes járás területén egyik községből a másikba illetőségi igazolvánnyal lehet utazni, kiállítva a községi hatóság, vagy rendőrség által, amelyik a felelősséget vállalja azon személyért, amelyik utazik.

b) Egyik járásból a másikba való utazásnál az utazási igazolványok a községi hatóság vagy rendőrség által kiállítandók és a lakomoztatva legközelebbi térparancsnokság, vagy katonai hatóság által.

c) Egy vármegye egész területén a vármegyei főpáni hivatal által kiállított és a katonailag megszállott területek főparancsnokságának katonai kiküldöttje által látamoztató utazási igazolvánnyal lehet csak utazni.

d) Egyik vármegyéből a másikba és az egész katonailag megszállott területen való utazásra, az utazási igazolványok a főpáni hivatalban lesnek kiállítva és a haditérparancsnokságok (írászerző iroda) által látamoztatva.

e) A Tisza balpartjáról annak jobbpartjára szóló utazási igazolványok csak az ezredparancsnokságoknál magasabb rangú parancsnokságok által kiállítandók és csak azoknak a birtokosoknak, akiknek a Tisza jobbpartján birtokuk van, a 8181. számú utazási rendeletre vonatkozó szövegeket függelékkel való körrendelet 1-ik pontja értelmében.

Azonak, akinek utazási igazolványt kívánnak, okmányokkal kell bizonyítani, hogy birtokuk van a Tisza jobbpartján fekvő helységek határain.

2. Budapestre és a Tisza jobbparti területeire való utazásra az utazási igazolványok csak a körrendelet alapján és új rendeletig csak a katonailag megszállott területek főparancsnoksága által lesnek kiállítva.

3. Keletre a demarkációs vonalon keresztül a szabad utazási engedélyek csak a katonailag megszállott területek főparancsnoksága által kiállítandók és a 8181. számú rendelet 5-ik §-ának d) pontja értelmében.

4. A szabad utazási jegyeknek 8181. számú rendeletben jelzett minta szerint kell kiállítva lenniük, amely világosan feltüntetni az utazni akaró egyen polgári foglalkozását, hová és mennyi időre utazik.

5. A látamoztató az ezen rendeletben közölt hatóságok által eladott bélyegzettel és aláírással kell eszközölni.

6. Ezen területekre szóló utazási jegyek érvénye nem terjedhet többre 30 napnál és csak egy utazásra (oda és vissza) érvényes.

7. Állandó utazásra szóló jegyek

nem állítandók ki, csakis különleges esetekben és csak a katonailag megszállott területek főparancsnoksága által.

8. Azon személyek, akik egy olyan helységbe érkeznek, ahol térparancsnokság létezik, jelentkezniük kell látamoztató végett, nem tekintve azt, hogy ott maradnak-e vagy sem.

9. Visszatámaszra szóló jegyeket látamoztatói kell az elindulás előtti azon parancsnokságnál, amelyiknek jogában van engedélyt kiállítani azon területre, ahová utazik a rendelet 1-ik pontja szerint.

10. A debreczeni térparancsnokságnak jogában van újabb rendeletig utazási engedélyt egész Hajdumegyére kiadni.

11. Az utazási engedély érvényesítésére az utazni kívánóknak a következő okmányokkal kell birtokuk:

a) Egy kérvény, amelyben kimutatja a nevet, polgári foglalkozását, korát, nemzetiségét, lakmelyét, az utazás célját és a helységet ahová utazni akar.

b) Egy szavatossági igazolvány, kiadva a községi hatóság által (előjáróság, vagy főispáni hivatal) melylyel az a hatóság igazolja, hogy ismeri mint olyant, akki semmivel

sem fogja a román állam és hadsereg érdekeit sérteni. Egyszersmind a község ebben felelősséget vállal az illető egyénért oly esetre, ha a román hatóságok arról értesülnek, hogy a garantált egyén megértette a román állam és hadsereg érdekeit, aláveti magát mindazon büntetéseknek ez esetben az illető község, amelyeket ki fognak vetni Magától érteődik, hogy ezen felelősség nem mentesíti azért az illető személyt a büntetésektől.

c) Egy azonossági bizonyítvány, amely a személy azonosságát mutatja.

d) Az első pont d) bekezdésénél és a 2. és a 3-ik pontban feltüntetett utazásért az utazni kívánóknak két arcképes fényképet kell elhozniok, az egyik az utazási igazolványra ragasztva, a másikat az utazó kérvényére, amely szavatossági bizonyítvánnyal együtt azon katonai hatóságnál marad, amely kiadja vagy látamoztató az engedélyt.

Debreczen, 1919. szept. 1-én.

A katonailag megszállott területek főparancsnoka:

Michaescu, kormányzó tábornok.

Alimanescu, vezérkari főnök.

Szeptemberben lesz a főtárgyalás a kommunizmus szörnyetegeinek bűnygyében

Baloghy Igazságügyminiszter a büntető eljárásról. — 2570 embert tartóztattak le. — Egy terrorista 160 embert gyilkolt meg.

Budapest, szept. 4. Baloghy György dr. igazságügyminiszter fogadta a Budapesten megjelenő Reggeli Hírek munkatársát és a kommunista pörök országos, sőt európai érdekű ügyében a következő nyilatkozatot tette:

— Megertem a közvélemény türelmetlenségét és minden igyekezetem oda irányul, hogy a bolsevista remuralom gonosztevői mielőbb bíróság elé állíttassanak. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy bennünket törvények és rendeletek kötnek s a bűnösöket rendes bíróság a magyar büntető törvények alapján vonja felelősségre. A kivételes törvény alapján csupán az eljárási szabályok gyorsítottak, de a bűncselekmények megállapítása a rendes bíróság által s a fennálló törvények szerint történik. Másrészt a bolsevista uralom az igazságügyi hatóságok működését is úgy feltorgatta, hogy arra is idő kell míg az a rendes kerék vagasba befejezőn.

Szeptemberben lesz a főtárgyalás

Ettől eltekintve, itt olyan tömeg bűnygyről van szó, amelynek gyors lebonyolítása tuihatadja erőnket. Több ezerre megy a letartóztatottak száma s ezzel szemben a rendőrség, ügyészség és bíróság a rendes viszonyoknak megfelelő létszámmal is alig rendelkezik. Ezen nehézségeken kívül nem szabad szem elől tévesztünk, hogy a sok letartóztatott között ártatlanok is lehetnek, és az en szememben sokkal fontosabb, hogy ártatlanok lógságban ne szenvedjenek, mint hogy a bűnösök elvegyek büntetésüket. Mi igazságot szolgáltatunk és nem bosszút állunk, esetleg ártatlan emberek szabadlábra

helyezése. Több ezer ember kihallgatásáról van szó elsősorban, ami heteket vesz igénybe.

Hiszem azonban, hogy minden nehézségeken hamarosan átesünk és szeptember második felében vagy esetleg már a jövő héten megkezdődhetik a nyilvános főtárgyalás. A budapesti ügyészség vezetőjének jelentéséből arról értesülünk, hogy elsősorban a terroristák ügyeit veszik elő. A közvélemény nyugodtan várhatja a fejleményeket: a hatóságok mindent elkövetnek, hogy a bűnösök mielőbb elvegyek méltó büntetésüket. Viszont elejét kell vennünk ártatlan emberek üldözésének is. A budapesti ügyészség vezetőjét utasítottam és az államrendőrség főkapitányát is külön írásbeli átirattal megkerestem, hogy kövessen el mindent, hogy a rendőrségen az emberek ne bántalmaztassanak. Ez irányban már intézkedés is történt s komoly panasz nincs is.

2570 ember letartóztatásban

Az óriási terjedelmű bűnygyben, melyben eddig is Budapest 2570 egyén van letartóztatva, bizonyos rendszert állítottunk fel és a nyomozás anyagát csoportokba osztottuk.

A nyomozást a detektívtestület nagy erővel fogatosítja. A terrorcsoportok által elkövetett gyilkosság és egyéb bűncselekmények tárgyában összpontosítva van a rendőrség erejének java. Ez a működés nagy sikerrel is járt, amennyiben a Budapestben tartózkodó terroristák nagyrésze, mintegy 290 ember le van tartóztatva és a reájuk vonatkozó adatok ki vannak derítve. A terroristákat a Margitkörtü katonai fogházba szállítottam át. Az ügyészség cso-

portja egy főállamügyészi helyettes vezetésével, a rendőrség egy különítménye két detektív felügyeletével 30 detektívvel, megfelelő személyzettel, külön dolgozik e tárgyban és remélhető, hogy e csoport tagjai szeptember hó közepére a bíróság elé állíthatók lesznek.

A terroristák közül kiemeltem: Csérni József parancsnokot, Papp Sándort, helyettesét, Bonhárdy Tibort, Weisz Samut és Kocsárdi Bélát, akik annak vezérkarát képviselték. Birgfeld Izidort, aki 160 embert gyilkolt le, kik közül 60-at a Marx-laktanya sütőke-mencéjében elégetett, Gáspár Józsefet, aki 8 embert gyilkolt meg Kaposvárott. Reinheim Rezsőt, aki Debreczenben huszont embert ölt meg. Kerekes Árpádot, aki 15 gyilkosságot ismer be és aki ellen az államügyész már vádindítványt is adott be, Vigh Sándort, aki Kalocsán 8, Kovács Lajost, aki öt embert akasztott fel. Szarvas Istvánt, aki a Kun Béla megvesztegetésére Denikin tábornok által küldött nagymennyiségű arany pénzhozó két ukrán tisztet, több még szökésben levő társával meggyilkolt, Szamuelyi Tibor halála kétségtelenül megállapított, a holttestéről felvett fényképek a rendőrséghez megérkeztek. A nyomozás tehát teljes erővel folyamatban van.

Megjegyzem, hogy a belügyminiszter 1910 aug. 20-án 194—919. sz. a. kiadott körrendeletével az állam és társadalom érdekeire, valamint közrendre, közbiztonságra veszélyes kommunistákat, akik konkrét bűncselekmény elkövetésével nem gyanúsíthatók vagy az perrendszerűen rájuk bizonyíthatónak nem mutatkozik, rendőrhatósági őrizet alávétele és internálását rendeli el.

A Csokonai-színház új helyárait külön bizottság állapítja meg

A debreceni színtársulat tagjai beadványt intéztek a városi tanácshoz és kérték, hogy a tanács a Csokonai színház helyárait százszázalékkal emelje fel.

A beadvány rámutatott arra, hogy a színtársulat konzorciónális alapon szervezkedett, hogy az összes vidéki színházakban jelentékenyen magasabbak a helyárait, mint a Csokonai-színházban és hogy a mai helyárait mellett esténként átlag 1100. koron aráfizetést jelent, ha a Csokonai-színházban előadást tartanak. Kéri a beadvány, hogy a kérdés elbírálására hívja egybe a tanács a színygi bizottságot.

Heltai Jenő színyigazgató külön beadványban kérte a színtársulat kérésének teljesítését.

A mai tanácsülésen Csűrös Ferenc dr. tanácsnok a beadvány ismertetése után határozati javaslatot terjesztett elő, küldjön ki a tanács a volt színygi bizottság tagjai közül egy indifferens bizottságot, mely

KARBID

nagyban és kicsinyben kapható az Államvasutak Gépgyára Vezérügynöksége fiok-jánál Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. szám.

Képesül

a rendelkezésre levő adatok átvizsgálása, szükség esetén a szüntársulat meghallgatása után megállapítja, hogy a mai viszonyok között mekkora helyáremelés elégítheti ki a jogosult érdeküket a közönség megokollatlan megterhelése nélkül. A bizottság tagjainak ajánlja Komlóssy Dezsőt, Kernhoffer Józsefet és Lélai Lajost, a bizottság jegyzőjének Balogh Sándor fogalmazót.

A tanács az előterjesztést elfogadta, de a bizottságot kiegészítette Szentkirályi Tivadarral, a tanács részéről pedig Vargha Elemér tb. főjegyzővel, Kondor Kálmán főszámvevővel, Csűrös Ferencz dr. és Vásáry István dr. tanácsnokokkal.

A férj és a házi barát

Hévolveres merénylet a kávéházban

Temesvár, szeptember 4. B. Gusztáv dr. temesvári ügyvéd felesége négy hét előtt elhagyta férje házáat és édesanyjához költözött. Az ok, amiért az asszony, akinek két kis gyermeke is van, a házastársi együttélést felbontotta, állítólag az volt, hogy válni készült férjétől és házasságot akart kötni egy másik ügyvéddel. Hogy ez mennyire igaz, mennyire nem, nem lehet tudni; az elhagyott férj azonban boldogsága megrontójának Sz. Andor dr. módosi ügyvédet tartotta, akivel eddig a legjobb barátságban élt és aki gyakran fordult meg házában.

B. Gusztáv dr. a dolgot nagyon szívére vette és valósággal buskomor lett. Tegnapelőtt azt is beszélték felőle, hogy mérget ivott. Ebben azonban csak annyit volt az igazság, hogy hirtelen rosszullet fogta el, amely azonban hamar elmúlt.

Az elhagyott férj tegnap délután bátyjával B. Jenő szabómesterrel együtt ült a Grand Hotel kávéházában, amikor oda bejött Sz. Andor dr. módosi ügyvéd. B. Gusztávot riválisa láttára nagy izgatottság fogta el, a bátyja azonban igyekezett lecsillapítani. Egy ideig B. nyugodtan ülve maradt, mikor azonban látta, hogy Sz. dr. felkel a helyéről és kifelé indul, ekkor hirtelen felugrott és revolvert rántva Sz. dr. elé ugrott. B. Jenő elkapta öccse kezét és ki akarta csavarni belőle a revolvert. Nagy lármára keletkezett, a mire az utcáról berohant a posztoló rendőr és a revolvert magához véve, mindhármat bekísérte a főkapitányságra.

A főkapitányságon Molin Romulusz főkapitányhelyettes előszobájában várakoztak, amikor B. Gusztáv dr. hirtelen kitépte magát a rendőr karjából és a zsebéből kutyakorbácsot előhúzóva, azzal rárontott Sz. dr.-ra. Miközben az ostor suhogott, B. dr. egyre kiáltozta:

— Te lélekraé! Te gazember! Majd megtanítlak!

A lármára rengeteg nép szaladt össze a folyosón s szobájából kijött Molin főkapitányhelyettes is, akinek intézkedésére a két ügyvédet szobájába kísérték. A főkapitányságon jelenlevő Weisz Feodor dr. megállapította, hogy B. dr. nagyfokú idegességben és ekzaltáltságban szenved és ezért Molin főkapitányhelyettes intézkedett, hogy a közönség elmebeteg osztályán helyezze el. Sz. Andor dr. meg-

támadtatása és megverése miatt feljelentést tett B. dr. ellen a rendőrségen.

Lovászy jegyzéke az entente előtt

Budapest, szept. 3. A legelső tanács behatá vizsgálat tárgyává teszi a Lovászy-párt nevében Lovászy Márton, Garami Ernő, Vázasnyai Vilmos és a kormány tagjai sorából kilépett nagyatádi Szabó István volt földművelésügyi miniszter által aláírt és a békekonzferenciához intézett jegyzékot, amely tiltakozik Friedrich miniszterelnök azon állítása ellen, mintha az ország többsége az ő reakciós, ismeretlen emberekből álló kormányát támogatná.

A jegyzékben közli Lovászy Márton az antánit, hogy a négyes bizottság felszólítására ő azonnal lemondott. Egyben kifejezi azokat az okokat, amelyek őt arra kényszerítették, hogy a Friedrich-kormányban ne legyen részt.

Wilson küzdölme a béke ratifikálásáért

Az elnök kérése a szövetséges kormányokhoz

Páris, szept. 4. Newyorkból jelentik: Wilson elnök minden eszközzel hatni törekszik a szenátus tagjaira, hogy a Németországgal való békeszerződést a Versaillesban megállapított szöveggel ratifikálják. Wilson azzal a sürgős kéréssel fordult a francia, olasz és japán kormányokhoz, hogy a versaillesi békeszerződést mielőbb ratifikáltassák parlamentjeik által, hogy az amerikai szenátorok a szerződés megváltoztatását csak olyan formában eszközölhessék, hogy ne kényszerítsék Amerikát arra, hogy újból külön tárgyaljon a békéről Németországgal.

A békeszerződés a francia kamarában

Lyon, szept. 4. A francia kamara szerdán megkezdte a német békeszerződés tárgyalását. Benoit Károly az európai politika és Németország határainak különleges előadója kijelentette, hogy a második versaillesi szerződés elsötétítette az elsőt, mert Franciaországnak megszerezte a tőle elszakított Elzász-Loharingiát. Mégis a szerződés humanus, teljes és kritikan felül. Benoit a történelmi tények alapján azt kívánja, hogy a Rajna nem politika, hanem katonai határ legyen.

Még 31 szómonk van fölíratkozva, köztük Renaudel a szerződés mellett. Azt hiszik, hogy szombaton befejezik a tárgyalást és a kamara elfogadja a békeszerződést.

Mi lesz Thraciával?

Páris, szept. 4. Ciémenceau tegnap Venizelos görög miniszterelnököt fogadta, aki közölte a görög kormány álláspontját az Egyesült Államoknak a thráciai kérdésre vonatkozó javaslatáról. Az Egyesült Államok ugyanis újból javasolták, hogy Bulgária

1913-iki határai és az Aegéi-tenger között új állam alakítások Dedeagacs fővárossal s az új állam a népek ligájának ellenőrzése alatt álljon; ez által biztosítva lenne Bulgária számára a kijárat az Aegéi-tengerre. Venizelos kijelentette, hogy Görögország nem fogadhatta el Amerika javaslatát, mert Thraciára történelmi és ethnografiai jogai vannak.

Németország széninség előtt.

Berlini jelentés szerint Németországban a szénhiány elérte a tetőfokot. Kormánykörök kijelentései szerint Németországot az a veszély fenyegeti, hogy az összes gyorsvonatokat, sőt az egész személyforgalmat ném sokára be kell szüntetnie. Mint hírlík, Franciaországnak az az engedménye, hogy Németország 40 millió tonna helyett csak 20 millió szénét szállítson évenként, szintén illuzóriussá vált, mert Németország ezt a mennyiséget sem lesz képes szállítani.

A spartakisták ellen

Berlin, szept. 4. Berlinből jelentik: A német kormány elhatározta, hogy mindenütt elszántan lép fel a spartakisták ellen. A kormánynak ezt a határozatát különösen a hadseereg képviselőinek közbenjárása és s szövetségesek ily értelemben gyakorolt nyomása idézte elő. Egész Németországban megtörtént a spartakista gyűlések tartását. A katonai és munkástanácsok berlini helyiségét kormánycsapatok szállták meg.

Denikin előnyomulása

Varsó, szept. 4. Denikin tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy az egész fronton visz-

szavonuló bolsevikiek üldözése tovább tart. Denikin önkéntesei Elisabetopol előtt állanak, amelyek bevétele küszöbön van.

Az orosz bolsevisták félnek a román hadseregtől

Stockholm, szept. 4. Helsingforsból jelentik: Az orosz bolsevista lapok nagy aggodalommal írják arról, hogy most az egész román hadsereg szabad lett s hogy a lengyel, az ukrán csapatokkal és Denikin tábornok önkéntes hadseregével együtt halálos veszedelmet jelent az orosz bolsevikiekre.

Felhívás.

Tudomásra hozatik, hogy a Hadtápfőparancsnokság udvarán 12 különböző nagyságu láda, részben üresen, részben többféle konyhafelszerelési tárgyakkal, találtatott. A tulajdonos e hirdetmény megjelenésétől számított 3 napon belüli jelentkezék e főparancsnokság katonai rendőrségénél. Ha a tulajdonos ez idő alatt nem jelentkezik, a ládák a benne lévő eszközökkel a román állam tulajdonába mennek át.

Debreczen, 1919 szeptember 1.

Hadtápfőparancsnokság.

A timárok rémei

Elfogott rablóbanda

A rendőrség ma veszedelmes zsaroló társaságot teit ártalmatlanná.

Kiss Imre debreceni timármester ma reggel megjelent a rendőrség büntető osztályán és elbeszélte, hogy három fiatalember több ezer koronával megkárosította. Kedden délelőtt két fiatalember állított be hozzá, galíciai kereskedőknek adták ki magukat és talpbőrt kértek. Megalkudtak 140 kilogram oldalbőrre kilónként 120 kor.-ért és 1900 koronát lefizettek előlegül azzal, hogy másnap eljönnek a bőrről.

Másnap délelőtt tényleg eljött a bőrért a két fiatalember. Miközben a bőroket rakták a kocsira, eléjük toppant egy fiatalember, detektivnek mondta magát és kijelentette, hogy lefoglalja a bőrt, mert árufelhalmozást és árdragítást konstatál. Az egyik vevő könyörgött neki, hogy ne csináljon botrányt, meg fogják halálni a szívességét. Kiss Imre átadott 4000 koronát a fiatalembernek, aki ezt az összeget átadta a detektiv urnak s ezután már nem volt akadálya annak, hogy a kocsira felrakott bőroket elszállíthassák.

Ma reggel újra megjelent Kissnél az egyik vevő és elpanaszolta, hogy a „detektiv” a történetek dacára letartóztatta a társát, adjon pénzt, hogy kiszabadítsák. Kissnek ekkor eszébe jutott, hogy nem követhetett el árufelhalmozást, mert a bőr szabadforgalom tárgya, tehát családok áldozata lett. Vevőjét behívta a lakásába, rázárta az ajtót és egyenesen a rendőrségre sietett.

A rendőrség már a délelőtti folyamán letartóztatta a szélhámosokat. Az egyik Dosekál József, a másik Andor, mind

a kettő állás nélküli kereskedő segédet, a harmadiknak, aki a családnál a detektív szerepét játszotta, még nem sikerült megállapítani a nevét. A rendőrség kéri a timárokat, hogy ha valamilyiküknél szintén operált ez a szélhámos társaság, jelentkezzenek a rendőrség büntető osztályánál.

A gyógyszerárak éjjeli ügyelése

A debreceni gyógyszerárak a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyelést:

Pétek: Nap — Ferencz József-u. 3., Kossuth Bajos — Ferencz József-u. 30., Csillag — Arpad-ter 1., Arany Sas — Hatvan-u. 60.

Szombat: Megváltó — Ferencz József-u. 18., Muraközy — Hunyadi-u. 5., Bocskay — Czegléd-utca 22., Csokonai — Mester-utca 43.

Hock János levelet írt.

Budapestre Hock Jánosra vonatkozólag is pozitív tudósítás jött. Még pedig Hock János egyik budapesti ismerősének bizalmas értesítés küldött arról, hogy Csehországban tartózkodik és jól érzi magát.

Budapest, szept. 4. A Reggeli Hírek jelenti: Berinkey Ödön belügyi államtitkár valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének, csendőrküldési parancsnokságoknak, határrendőrségi kapitányságoknak, a budapesti államrendőrség főkapitányának a következő távirati rendelkezést adta ki:

RENDELET.

A szűnet nélkül tartó antiszemita mozgalmak nemcsak a köznyugalom és a közrend helyreállítása és fenntartása érdekében szükséges akadályokat, de tömörítik a tisztán ember testi erejében és vagyonában okoznak helyrehozhatatlan károkat. Felhívom, hogy az antiszemita mozgalmaknak minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel halandéktalanul vessen gátat,

az ily irányú agitációt akadályozza meg és pedig első sorban józan felvilágosítással, de ha kell, hatékony eszközökkel is.

Azokkal szemben, akik az antiszemita mozgalmakat szervezik, vagy azokban részt vesznek, a törvény teljes szigorát kell alkalmazni.

Budapest, 1919 szeptember 7.
Berinkey Ödön,
belügyi államtitkár.

A kórház saját gazdálkodására rendezkedik be

Fráter Imre dr., a városi kórház igazgató-főorvosa előterjesztést tett a városi tanácsnak, mely szerint a kórház saját gazdálkodására akar berendezkedni. Elsősorban is ötven sertiést akar hizlalni, ami 100,000 korona költséget jelent. Ezenkívül tyuktenyésztet — is akar berendezni. Az új berendezkedés keresztülvitelére 350,000 korona folyószámla-kölcsönre lenne szükség, ezt a kórház a havi illetményből törlesztené.

A tanács örömmel vette tudomásul, hogy a kórház a költséges vásárlás helyett saját gazdasága útján akar szükségleteiről gondoskodni, azonban az előirányzatot túl magának találta, különösen a sertéshizlalásnál. Sokkal célszerűbbnek tartaná a tanács, ha a kórház a világlási-vallalattal együtt hizlaltatna az Eklý-féle hizlalóban, mert így jelentősen kevesebbe kerülne a hizlalás.

Addig, amíg a kérdésnek ilyen megoldására vonatkozólag meg-történnék a tárgyalások, végleges határozatot nem hoz a tanács.

Mustafa és Enver Oroszország ellen

A kisázsiai lázadás

Szaloniki, szept. 4. Konstantinápolyból jelentik: A helyzet Kisázsiaiában, különösen Anatóliában napról-napra súlyosbodik. Mustafa Kemal pasának sikerült megnyerni az egész ottani lakosságot ügye számára. A különböző vilájetek fővárosaiban mindenütt nagy népgyűléseket tartottak, melyeken vagy Mustafa Kemal pasa, vagy Enver pasa jelentek meg s a lakosságot a békefeltételek ellen és a feltételeket elfogadó török kormány ellen uszították. Egyes szónokok mindenütt megnyerték a fanatizált lakosok hangulatát.

Szaloniki, szept. 4. Konstantinápolyból jelentik, hogy Mustafa Kemal pasa a tatárokkal és kundokkal oly értelmű szerződést kötött, hogy együttesen megtámadják és kirabolják Örményországot. A zsákmányt a két törzs kapná láradozásaiért és veszteségeiért. Mustafa Kemal pasa személyesen tesz meg minden előkészületet az örmények megrohanására. Örményország lakossága azzal a kéréssel fordult Haskeli ezredeshez, Örményország amerikai biztosához, hogy ne engedje át Örményországot a vad seregeknek és kérje meg a szövetségeseket, hogy meg-

szálló csapatokat küldjenek az országba.

Szaloniki, szept. 4. Konstantinápolyból jelentik: Mustafa Kemal pasa három operációs csoportra osztotta seregeit. Az első csoportot Mustafa Kemal vezeti, a másodikat Enver pasa volt hadügyminiszter, a harmadikat Nusli bey ezredes, Enver pasa öccse. Ez önkéntes csapatok harci vágya állítólag igen nagy.

HIREK.

Angol konzulátus Nagyszebenben. Nagyszebenből jelentik. A Journé Industrielle értesítése szerint Anglia Nagyszebenben konzulátust fog létesíteni. Mostanában számos angol pénzügyi és mérnök fordul meg Erdélyben, akik az ottani gazdasági viszonyokat tanulmányozzák.

Miért kósik a ruhasegély? Az állam nevében a debreceni állampénztár kétmillió kölcsönt akart felvenni a ruha-beszerezési segélyek kifizetésére. A kölcsönt Debrecen városa is garantálta. Sikerült is addig már egy millió koronás kölcsön felvételére megállapodást létesíteni, sőt a kölcsönt nyújtó Debreceni Első Takarékpénztár már sürgeti is a kölcsön felvételét, a pénzügyigazgatóság részéről is azonban még máig sem történt ezirányban intézkedés. Ugyancsak kósik a pénzügyigazgatóság által kívánt kimutatások elkészítésére is, mert a szükséges nyomtatványokat a pénzügyigazgatóság még mindég nem bocsátotta rendelkezésre. A városi tanács átír a főispánhoz, hogy a már megszavazott egy millió koronát, mint az állam képviselője sürgősen vegye át.

Csehországban nőülhetnek a katolikus papok. A bukaresti Dácia közlése szerint a cseh kormány a parochiával bíró római katolikus papoknak megengedte a nőülést. Ezt a határozatot 300 pap kérésére hozta a kormány.

Zöld József főtanácsnok, aki több napon át Budapesten tartózkodott és az illetékes kormánykörökkel tárgyalta Debrecen érdekelt közéletmezesi ügyekben, az éjszaka hazaérkezett és ma délben jelenlést tett a városi tanácsnak utja eredményéről.

A rokkant-iskola. Nemrégiben, amikor még a pénzügyi bizottság működött, a bizottság attól tette függővé a rokkant-iskola segélyezését, hogy a városi tanács által elrendelendő vizsgálat megállapítja-e a segélyezés szükségességét s ha igen, milyen mértékben. A tanács képviselőjében Csűrös Ferenc dr. tanácsnok és Kondor Kálmán főszámvevő ejtették meg a vizsgálatot, amikor is az iskola jelenlegi vezetője K. Molnár Jenő közölte a város képviselőivel, hogy a segélyre az iskolának jelenleg szüksége nincsen, mert magánkölcsön útján biztosította az iskola fentartását addig, míg a budapesti központtal érintkezni nem tud. A tanács kiküldötti részletes kimutatás előterjesztését kérték az iskola vezetőjétől, ilyen kimutatást azonban mindeztideig nem kaptak.

Ruhát kapnak a rendőrök. Rostás István főkapitány Budapestről hazaérkezve közölte, hogy a debreceni rendőrlégénység számára a fővárosban rendelt ruhák egy része elkészült és 11 ládába csomagolva bármikor elszállítható. Herkely Gyula csendőrnagy, a rendőrség ideiglenes vezetőjének kérésére a tanács ma elhatározta, eljár a főispánnal, hogy egy rendőrlisztviselő egy-két kísérő rendőr számára sürgősen eszközöljön ki utazási és szállítási igazolványt, hogy a ruhákat hazahozhassák. A rendőrség részéről Tonhäuser Elemér rendőrlőparancsnok fog a ruhákért Budapestre utazni.

Szamuely a dögtéren nyugazik. A vérengző Szamuely Tibor haláláról egészen új részletet beszélnek Budapesten. Szamuely hulláját Savanyukut község végében elásták. A sirt undorító módon bemocskolták. Mikor az osztrák kormány két litkos rendőre megjelent, hogy a Szamuely holttestét ekshumálja és a hulla fejét tudományos vizsgálat megajtése végett Bécsbe vigye, előbb a községi gyepmestert kellett hívni, hogy az tegye hozzáférhetővé a sirt. Az ekshumálás megtörtént, de a detektívek eltekintettek a fej elvitelétől, hanem a lakosság elkeseredett hangulatának és formális követelésének engedve úgy rendelkeztek, hogy a hullát a gyeptelepen, az elhullott állatok dögtéren temessék el. Szamuely hullája tehát a savanyukuti dögtéren kapott helyet.

A hullaház kijavítása. A mérnöki hivatal a hullaház kijavítására 9000 korona hitelt kért. A tanács a hitelt megszavazta azzal, hogy a javításokat a legnagyobbfokú költségkíméléssel és lehetőleg a bontás alatt levő Salföld-laktanyából kikérrülő anyagok felhasználásával kell eszközölni.

Felhívás. Felhívhatnak mindazon szülők, kiknek gyermekei a helybeli gimnasiunokban föl nem vétettek, hogy gyermekeiket gimnasiunai oktatás módosításainak megbeszélése céljából szept. 7-én, vasárnap d. e. 10 órakor okvetlen jelenjenek meg József kir. herceg-u. 26. I. em. alatti tanácsteremben.

Tolvaj szakácsnő. Jeremiás Gézané Apáti-utca 147. sz. alatti lakos Ceglédi András Széchényi-utca 20. szám alatti lakoshoz folyó hó 1 en szakácsnőnek állott be, gazdája azonban már másnap elbocsátotta. Elküldésakor több rendbeli fenneműt körülbelül 460 korona értékben ellopott. Megindították ellene az eljárást.

A Hadigondozó segélyezése. A főispán átírt a városhoz, hogy előlegezzen a hadirokkant-gondozó hivatalnak 18.000 koronát. A városi tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a házipénztár mai helyzete mellett az előleget nem folyósíthatja, annál kevésbé, mert a hadigondozónak több betéti könyvben 270.000 koronája van rendelkezésre.

A zeneiskola. A zenede sokat vitatott ügyének aktáit ma egy újabb felebbezés szaporította. Weszprémy Andor titkár felebvezte a tanács legutóbbi határozata ellen, mely szerint fegyelmi felelősség mellett köteles záros határidőn belül az igazgatói irodát és iratait P. Nagy Zoltán helyettes-igazgatóknak átadni. A felebvezést a jog- és pénzügyi bizottságnak adták ki.

Közalkalmazottak beszerzési csoport közleményei. Értesítjük tagjainkat, hogy folyó hó 5 én pénteken d. e. 9 órától kezdődőleg a Bikaszálloda előtt burgonyát, a pénzügyi-palota pinceszobájában pedig juhhúst osztunk ki, egyben tudatjuk, hogy zsirszóda, zamat, paprika, házi szappan, pipereszappan, cipő, cérna, kávé, mandula, rumos teapótló, étel-olaj kapható.

Akar idegen nyelveket tanulni? Ma és holnap még beiratkozhatik az „Académie internationale“ nyelviskolába. (Széchenyi utca 42. sz. I. em.)

Az iparostanonciskola deficitje. Az iparostanonciskola igazgatósága által előterjesztett költségvetés szerint az iskolának 66.000 korona deficitje van. A költségvetést a tanács a közgazgatási bizottságnak adta ki azzal, hogy az iskolának államsegély kiutalása iránti kérelmét pártolólággal terjeszse föl.

Cercle francais. Les dames et les messieurs parlent le français sont priés de faire connaître leurs adresses à la direction de „l'Académie internationale“ (Széchenyi-utca 42. I. emelet) Les conférences commencent le 15 septembre.

Létorière ögróf.

— Regény. — (53)

Irta: SUE JENŐ.

A báró zavarban volt. Ha élénk részvételt viseltetett is Létorière iránt, kivált mióta elhitette vele, hogy nem élne túl pöre elvesztését, a jó várur mindamelllett a német fejedelem jogait is oly alaposan tartotta, hogy ünnepelesen odaigért szavazatát. Azonban az ögróft is szerette volna lekötöztetni s hogy ezt az óhaját összhangba hozza adott szavával, különös eszközöz folyamodott. SpheX és Flachsenfingen nagy hívei a hercegeknek — mondta magában a báró — kétségkívül mindketten a szegény Létorière ellen fognak szavazni, főleg a miatt a tréfa miatt, melyet a tudós férfiúval és a tanácsosnéval üzött. Az ő ellenszavazatuk tehát biztosítja az ögróf ellenfelének diadalát. Ha pedig az ellenfél nyer, egészen mindegy, hogy egyhangulag nyeri-e meg a pört, vagy két szá-

3 4 középiskolát végzett fiu tanulól felvétetik Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részv. társaság könyvkereskedésében.

Könyvtárakat és egyes műveket állandóan legmagasabb áron vásárol Aczél Henrik antiquáriuma. Első Takarékpalotában. — Kivánatra házhöz megyek megtekinteni.

Schnitzler Artur „Körtánc“ című legszellemesebb 10 pikáns dialógust tartalmazó kötete most jelent meg új kiadásban. Ára 5 kor. és 10% felár. Kapható Hegedüs és Sándor r. t. könyvesboltjában Piac-u. 34.

Lopják a fát a Halápon. Az erdőhivatal jelentést tett a városi tanácsnak, hogy a halápi erdőben nagymérvű kihágások és falopások történnek. A tanács a főispánt kéri föl, eszközölje ki illetékes helyen, hogy vagy az erdőőröket fegyverezzék fel, vagy pedig megfelelő számú csendőr teljesíthessen a Halápon szolgálatot.

Brüll és Kollin fogmütermét áthelyezte Piac-u. 72. szám alá, Deák Ferenc- és Piac utca sarok.

Legnagyobb szücsáru üzletet Piac-utca 4. szám alá helyezem. Végh Gyula.

Szamuely Zoltán felakasztotta magát

Budapest, szept. 3. A „Reggeli Ujság“ írja: Megirtuk, hogy Balatonlellén egy tisztipatrul elfogta és letartóztatta Szamuely Zoltánt, Szamuely Tibor öcsét, aki kegyetlen vérengző bátyjához hasonlóan a vérfürdők rendezésében excellált és mint a felvidéki forradalmi törvényszék legfőbb megbízottja, valóságos mérszárlást vitt véghez a „felszabadított“ felvidéki magyarság között. Szamuely Zoltánt a tiszti különítmény Balatonlelléről Siófokra szállította, hol a katonai pa-

ranecsnokság helyezte őrizetbe, míg a fővárosba való szállítására kerül a sor. Szamuely nem várta be, hogy törvényes bírái mondjanak ítéletet gaztettei felett, hanem — mint nekünk Siófokról jelentik — tegnapi siófoki collájában egy őrizetlen pillanatban felakasztotta magát. Reggelre boltan találták.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Vigszínház:

Péntek: Palika, színmű. Szombat: Délután: Palika, színmű. Este: Casanova, operett. Vasárnap: Délután: Sárga csikó, népszínmű. Este: Casanova, operett.

A Gyurkovics lányok, Herceg Ferenc ártatlan, szelíd humoru, naivságában is mindig kedves vigjátékában mutatkozott be Marsi Gizi, a színtársulat náivája. Bemutatója meglehetősen csalódást okozott azoknak, akik a Tündérlaki lányok-ban látták a mult szezon végén. Megjelenése üde és friss ugyan, de játéka, hangja bágyadt és a legtöbb temperamentumot kívánó helyzetben is következetesen egy elkényeztetett kislány türelmetlen panaszkodására emlékeztet. Fiatalsága biztosíték azonban arra, hogy jó nevelés mellett leszokik erről a veszedelmes modorosságról. Maga az előadás az első hét felvonás alatt meglehetősen pergő és friss volt, azután félórás világitási szünet következett s utána a másik két felvonást már meglehetősen vonatoltan, sok apró csetlés-botlás közepette játszották le.

A színházi iroda jelentése. Palika. Ma a Vigszínházban a »Palika« színmű kerül színre, a melynek előadásával kiváló sikert aratott a drámai ensemble. Főszereplők Marsi Gizi és Várdi Lajos lesznek. A »Palika« szombaton délután mérsékeit helyárakkal kerül színre. — Ca-

sanova. Nagy az érdeklődés a »Casanova« operett reprise iránt, amelyet szombaton fog megtartani a Vigszínház. — Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a Sárga csikó népszínművet, este a Casanova operett adják. — Hétfőn ünnepnap lévén, két előadást tart a színház. Délután a Casanova operett, este a Kintornás család népszínmű kerül színre, mely évek óta nem szerepelt a debreceni színház műsorán.

A »99. számú bérkocsi« című rendkívül érdekességgű bűnügyi 5 felvonásos drámát mutatja be ma az Apolló. A főszerepet Várkonyi Mihály játsza nagy művészi tökélyel.

Mindenkinek saját érdeke
ruhász árszögletét
Feldheim Testvérek
(Király-utca 4.) posztbírurházában
beszerzeni,
ahol állandóan választékos raktár
férfi, női ruha, costüm szövetek
magol és női ruháselymekben.

Törvénykezés

A politikai megbízott tolvaja. Fülöp Ödön debreceni ügyvéd, aki a kommunizmus alatt mint politikai megbízott szerepelt, március 8 án feljelentést tett a rendőrségen, hogy Gonda Margit cselédleány négy inget és egy hálókabátot ellopt a padlásáról. A törvényszék ma vont a felelőségre a cselédleányt, aki a lopást beismerte és azzal védekezett, hogy a lopott fehérneműt a lopás felfedezése után visszaadta a tulajdonosának. A törvényszék lopás vétségéért egy napi fogházra ítélte a leányt. Az ítélet jogerős.

SPORT.

A vasárnapi football-mérkőzés. Vasárnap lesz Debrecen legjobb ifjusági csapatának, a DTE ifj.-nak Nagyvárad legjobb ifjusági csapatával a KITE-vel való érdekfeszítő mérkőzése a DTE nagyerdői sporttelepén. —

nak erősítették meg az alacsony, keskeny ajtót, amelyen hatalmas zár volt.

Nagy bátorság kellett hozzá, hogy az ajtó mögött láncra tartott két szelindek között bejusson az ember egy kis belső udvarba, mely a konyhába vezetett. Ezen a hideg, pusztá teren guggolt a doktor háziasszonya, két kialudt tűzhely mellett.

A doktor hatalmas könyvtárban lakott az első emeleten. Poros kötetek heverték szanaszét, nagy rendetlenségben. Önfoglalatu kis üvegkarikás magas ablak, félig eltakarva egy ócska kárpit rongyával, kétes világosságot terjesztett a szobában. Egy hatalmas kandallót csigaszerű köoszonokkal és faragványokkal, könyvpolccá alakított a doktor és sohasem gyújtott benne tüzet, mert attól félt, hogy könyvei meggyuladnak.

Hogy a késő őszi csipős hideg ellen óvja magát, egy ócska gyaloghintóba bujt be a ta-

vazattal egy ellenében. Mindössze azt akarom, hogy ne sértsem meg meggyőződésemet s a szegény ögróft jó tanácsokkal és barátságom bizonyosságával lássam el, mert sohasem tudnám megbocsátani magamnak, ha ilyen derék vadásznak és ilyen vidám cimborának nemet mondanék.

Miután ezt elhatározta, alig várta, hogy vendége fölébredjen és elmondta neki, hogy egész éjjel a pörén gondolkozott s eddigi véleményét megváltoztatva most már szavát adja, hogy mellette fog szavazni.

Létorière ezer köszönetet mondott a bárónak és visszatért Bécsbe. A várurnak elbeszélte történetek dacára eddig még sem SpheX doktort, sem Flachsenfingen tanácsos nejét nem látta az ögróf.

XII.

Doktor SpheX.

Doktor SpheX Alajos egy félre- eső házban lakott Bécs egyik külvárosában. Sűrű vasrostély védte az ablakot; nehéz vasru-

nácsos, melyet könyvtára közepén állított fel. Amikor a gyaloghintó ajtaját bezárta, elég kényelemben érezte magát, hogy irhasson és olvashasson.

SpheX doktor feltűnően gonosz arcu ember volt. Kis sovány, beteges öreg ember, sűrű szemöldökkel, szurós tekintettel, gunyos mosollyal, erősen előrelálló alikapcával és ráncos bőrrrel. Amikor ódon órája kettőt ütött, gépies pontossággal hagyta el gyalognintóját. Ócska, fekete, nagyon kopott ruhát viselt, valami szürke köpenybe burkolta be magát, széles karimájú kalapot tett vörös parókájára és kockás kendővel leszorította, melyet háromszögletűre hajtott össze s a két végét összekötötte az álla alatt. Egyik zsebébe beledugta szemüvegét, a másikba egy drága Elzevirt, egy kis disznóbörkötésű könyvet tett, azután kezébe vette pálcáját és menni készült.

(Folyt. köv.)

Előtte a DTE I. a DNySC I. el
mérvkzik.

A DKASE Nagyváradon.
A DKASE football csapata va-
sárnap és hétfőn Nagyváradon
játsszik az Egyetértés és az MTK
csapataival.

**Országos Athletikai ver-
senyt** rendez a DKASE ügét-
verseny-terei pályáján szeptember
hó 28-ikán.

**Propaganda birkozó ver-
seny.** A DKASE birkozó szak-
osztálya vasárnap Nagykároly-
ban propaganda birkozó-versenyt
rendez.

APOLLO

Péntek—Szombat—Vasárnap
szeptember 5—6—7.

A 99. számú bérkocsi

bűnügyi dráma 5 felvonásban.

Főszereplő:

Várkonyi Mihály.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Libahus . . . 24,
„ büröstől **35,**
„ élő **31**
korona.

Az áru egész friss állapotban
mindennap kapható

Lusztig M.

Arany János-utca 52.

Farkas és Goldberger,

a Gyémánt Géza és Társa
cég volt beltagja,
tisztellel értesítik a
n. é. közönséget, hogy

Hunyadi-utca 19. szám
alatt egy újonnan be-
rendezett

fűszer-, festék- és
gyarmatárú-üzletet
nyitottak.

A közönség figyelmébe.

Mielőtt cipőszükségletét besze-
rezné, forduljon bizalommal

Weidner utódához,

ahol saját készítményű gyer-
mekcipők minden számban
ugyszintén női és férfi cipők
állandóan kaphatók

Batthyányi-utca 5. sz.

Riz Abadie

cigaretta-papír
legkiválóbb minő-
ségben nagyban és
kicsinyben kapható

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai rész-
vénytársaság papírnagykeres-
kedésében, Piac-utca 34. sz.

Férfi ruhá fordításokat,

alakításokat, ugyszintén
új ruhákat mérték szerint
legújtanysabban
készítik.

Schwartz József
Arany János-utca 15.

Hoffer Sándor

bank bizományi irodája
Ferencz József-ut 58. sz. a.

Bonyolult mindennemű bankszerű
ügyeket.

Közvetíteli ingatlanok adásvételét.
Ajánl. tisztát viszonlatadónak.

Szenzációs könyv új

2-ik kiadásban:

Hanus Heinz Ewers
ALRAUNE

egy különös teremtés története.
Ára 20 kor. és 10% felár.

Kapható:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részvény-
társaság könyvkereskedésében,
Piac-utca 34

A megszállott területek katonai pa-
rancsnoksága és hadtápparancsnokság
gazdasági osztálya.

Árverési hirdetmény.

Mivel a felyő évi augusztus hó
20-án megtartott árverésen komoly
ajánlattevők nem jelentkeztek: köz-
tudomásra hozatik, hogy felyő évi
szeptember hó 10-án d. e. 10 órakor
új árveréssel eladatik a parancsnok-
ság épületében Debreczen, Széchenyi-
utca 9. szám 21-es számú szobában,
az egész ócskavas mennyiség, kö-
lönböző munkafé, régi szánkak, má-
haviók, teljes barakkberendezések
ablaküveggel, amely anyagok a kö-
vetkező raktárban vannak:

a) a téglyagyári raktárban: a volt
Materialsammeltele raktárban ócs-
ka vasládák és bordokoldatok, teljes
barakkberendezések;

b) a csavargár raktárban, Poste
Garte, Gyár-utca 1. szám alatt: fa
málhaviók koczikerek, kullók és
küllők készítéséhez alkalmas faanyag
barakkberendezések;

c) a Margit-fürdő mellett levő rak-
tárban, Ferenc József-utca 30. szám:
faszánkak, faanyag, fatömbök és bu-
torzat el készítéséhez alkalmas desz-
kák;

d) a vagongyár melletti raktár-
ban a volt felszerelési raktárban
málhaviók és teljes barakkberen-
dezések;

e) a Bőszörményi-utcában levő rak-
tárban, a löversenyter mellett: ba-
rakkberendezések ablaküveggel és
Deconville sínok

Árverési feltételek.

1. Az árverés vagy az összes rak-
tárakban levő anyagokra egy té el-
ben, vagy az egyes raktárakra kü-
lön-külön lesz megírva.

Az ajánlatok az összes anyagokra
és raktárakra külön-külön is elfogad-
tának.

2. Az árverésben résztvevők kell
hogy a zárt ajánlattal együtt az aján-
lott összeg 30 százalékat készpénzben
is lefizessék és azon esetben, ha az
ajánlat el lesz fogadva, az összeg
többi részét két napon belül ellen-
kező esetben a lefizetés vádium el-
vész és új árverés lesz tartva.

3. Azoknak, akiknek véglegesen
odaltételt az árverésben eladott
anyagok, ezen anyagok feletti tulaj-
donjogot bizonyító okmányok
adainak ki, nyugázva egyszerűmind
a vételárat.

Hadtápfőre: csuk és kormányzó
tábornok:
Michaescu.
A gazdasági osztály főnöke:
Intendant Colonel: **Amuzescu.**
Vezérkari főnök:
Colonel: **Alimanescu.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

POSTA

Elmúlt a nyár: jelígeré levél van, ké-
rem átvenni.

Szombaton ott voltam, de nem láttam
sehol, pedig szerettem volna talál-
kozni. Ha lehetséges, nővéremnél
beszélhetünk.

Egyedül unalmas: jelígeré levél van a
kiadóban.

40 éves államasuti alkalmazott házasa-
g céljából megismerkedne tisztes-
séges leánnyal vagy özvegyvel. ki-
nek némi hozománya is van. Csakis
komoly ajánlatra reflektálok. Jelíge:
»Vasutas.«

»Csodasz: jelígeré levelek vannak a
kiadóban. Kérem átvenni.

VETEL

Vessék az adók el mindenféle ékszert,
aranyat, ezüstöt és drága kőveket.
Krámer József, József kir. herceg-
utca 8.

Egy nagy National cassa megvételre
keresletik Gyémánt Géza és Társa
cégnél, Piac-u. 58.

Szöptudalmi könyveket, jó állapotban
levőket vessék. Cím a kiadóhiva-
talban.

Ócska elmet, ólomcsöveket, tömítések
bármily mennyiségben vessünk. Cím
a kiadóban.

ELADAS

Mindenféle új és használt butorok leg-
olesóbban beszerezhetők Piac utca
37. (Kistemplombazár.)

Eladó Varga-kert Keleti sor 7. szám
alatt 1000 négyszögöl telek, rajta
lévő 50 méteres barak és telek
környező 3 méter magas deszkakerítés
sel. Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Fűszer és csomósáruk jutányosan kap-
hatók Vetésy úszerüzletében, Beth-
len-utca 36.

Eladó Kisbányesi-ut 32. szám alatti
pusztatelek. Értekezhetni lehet ott
helyben.

Kiűnő szántóföld, hét és fél hold, köz-
vetlen a város mellett, szabad kéz-
ből eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy női felikabát eladó Kőlcsey-u. 18.
szám alatt.

Gummi-bélyegzőt

paes és nyomót és mindenféle
vésést készít

PAULÓ vősnök.

Batthyányi-utca 22. szám.
Telefon: 13—75.

Sat.

Pál-Gyógyintézet

Debreczen, ref. Egyházalota.

Rendelés egész nap.

Tüdőbeteg, asthmások,

időbeteg, rheumások,

ízürbajosok, nemibetegsége-
gek s minden más chroni-
kus bajok gyógykeze-
lésére, az összes termé-
szetes gyógytényezőkkel
felszerelt intézet.

Svájozi

sejtem malom-szitaszövet

kapható

Princz Testvéreknél,

Szatmár.

Eladó télikabát jókarban lévő, használt
ósi felöltő és egyéb apróságok 8—10
éves kisleány részére Bika-bérház,
II. nm. 2. ajtó, d. u. 3—5 közt.

Nyest-bőc teljesen új, mérsékelt áron
eladó. Értekezhetni dében 12 és 2
óra között, Miklós-utca 23.

Fin gyermekruhák eladók. Bika-bérház
II. emelet 2. szám. Olcsó árak. A
ruhák újak.

Egy nagy vaskályha eladó. Csillag-utca
59. sz.

Ió hancu hegedű eladó: Árpád-tér 41.
Pérfi eladó 41-es teljesen új francia forma
eladó Acél könyvkereskedésében.

Boroshordók eladók Nyomatató u. 7.

Eladó házhelyek: 2—300 négyszögöl te-
rületek a Gyermekmenhely mellett,
Mester-utca végén, Csígekerti-utca
és Balmazújvárosi-utca fronttal. Ér-
tekezhetni Gazdák Bankjánál Kos-
suth u. 17.

KERESLET

Intelligens zsidó gardálkodó gyermekét
teljes ellátásra, zongora és német
oktatásra uri család elfogad. Cím a
kiadóhivatalba.

Magános ur gyönyörű helyen levő
nyaralóban külbejárato szobát
esetleg ellátással kaphat. Cím a
kiadóban.

Simonyl-utl, lehetőleg 2 szobás kerti
lakást ki adna bérebe csupán a téli
hónapokra. Ajánlatot »Október-
március« jelígeré a kiadóba kérek.

Tanuló kalapműhelybe fizetéssel fel-
vétetik Piac-u. 9.

Lepkíhordó asszony felvétetik.

Fannióleányok és fiúk nyomdánkban és
könyvkölészetünkben felvétetnek.

VEGYES

Román-magyar nyelven kérvényeket ké-
szítek. Schwarz, Széchenyi-utca 31.

Elcsorédnem Péterfián lévő 3 szobából
melléktelek helyiségek álló udvari laká-
somat ugyanilyenul bárhol. Cím a
kiadóban.

Román nyelvre írok és fordítok bármi-
féle kérvényeket Ogonovsky, Kossuth-
utca 11. sz., Dr. Ballay-iroda.

Román nyelvre mindenféle kérvénye-
ket írok és fordítok egész nap.
Haimovits, Szentanna 58.

Árverési hirdetmény.

Alulírott állami közjegyző
ezennel közhírré teszem, hogy
a Debreceni Termény- és Áru-
raktár pincéjébe cementtar-
tányba beraktározott circa 286
Hl. 1918. évi termésű bort
Reichmann Vilmos szesznagy-
kereskedő kérelmére 1919. évi
szeptember 11 én délután 4
órákor a helyszínen megtar-
tandó nyilvános árverésen kész-
pénzfizetésért a legtöbbet igé-
rőnek eladom.

Árverezni szándékozók 50000
(ötvenezer) korona bántpénzt
tartoznak az árverés megkez-
désekor kezeimbe lefizetni

Vevő a vételárat az áru le-
ütésekor azonnal kifizetni s a
bort azonnal átvenni tartozik.

A vételi illetéket vevő viseli.
A bor hordó nélkül megy
árverés alá.

Debreczen, 1919 szept. 3.

Dr. Lintner Sándor,

állami közjegyző.

Felelős szerkesztő:

DR. HEGEDÜS LORANT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Cenzurat de Sublocotenentul Horla

léti és a jegyárát felemelik 10 fillérrel, az egész 6 fillér haszon a városé legyen.

Magoss György dr. tiszti főügyész szerint a reális meg egyezési alap az lett volna, hogy a szénárak csökkenéséből származó haszon teljes egészében a városé legyen, viszont a szénárak emelkedésének rizikóját is egyedül a város viselje. Ha azonban már a megegyezés más alapon létesül, nem kell felborítani, csupán a kifogásolt pontra nézve kell újabb megállapodást kötni.

Sürgött a kérdés tisztázását az a körülmény is, hogy már is vannak olyan magán értesülések, hogy a bánya a szénét már ma sem 30, hanem 35 koronával számlázza métermázsáknét.

A tanács felhívására Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző nyomban a városházára kérte a helyi vasut és a villágítási vállalat vezetőjét, hogy a kifogásolt pontra nézve újabb megállapodást létesítsenek.

A helyi vasut és a villágítási vállalat vezetőségével együtt a vitatott pontot újabb tárgyalva, végleges megegyezésre jutottak. Eszerint, ha a szénárak úgy emelkednek, hogy a térítési többlet jegyenként 4 fillért ér el, akkor a jegyek árát 10 fillérrel emelik; a 6 fillér különbségből elsősorban megérintendő jegyenként 0,8 fillérrel számítva a város tulajdona a szénárak emelkedése folytán, a még fennmaradó haszon pedig a város és a helyi vasut osztozik.

A módosítás után a városi tanács a megegyezést jóváhagyta és tudomásvétel végett a főispánhoz tette át.

Hazajött a vörös fogságba hurcolt rendőr

Április 28-ikán éjjel, amikor fejevesztetten menekültek a direktoriumok és a hátramaradt vörös katonaság Debreczenből, a honvédhuszáraktanyában istálló-ügyeletes volt Benke József 37. számú lovasrendőr. A huszáraktanya istállójában voltak ugyanis a rendőrségi lovak elhelyezve.

Amikor a laktanyában levő vörös katonák megkapták az értesítést, hogy fúson, ki merrelát, a vörös katonák mindenáron magukat akarták vinni a jól táplált, szép és erős rendőrségi lovakat is. Benke József és rendőrtársa, ki vele együtt teljesített szolgálatot, nemcsak megtagadták a lovak átadását, hanem jól felkészültek ellenállást is fejtettek ki. A vörösök azonban sokan voltak, legyűrtek a rendőröket, kivezették a lovakat az istállóból és a rendőröket is magukkal hurcolva, megszöktek a városból.

Tul a Tiszán sikerült Benke

Józsefnek a vörösöktől megszöknie. Hosszas bolyongás után eljutott a szülőfalujába, Tusára és ott szüleinél rejlőzött el. Amikor a román offenzíva Turát is felszabadította a vörös uralomtól, Benke József nyomban jelentkezett és azonnal kapott is igazolványt, hogy Debreczenbe visszatérhessen.

Debreczenbe megérkezve, haladéktalanul jelentkezett a rendőrségnél és előadta a vele történeteket. A rendőrség megin-

ditotta a nyomozást, amely megállapította, hogy Benke József kötelességét hűen teljesítette és távozása a vörös katonák erőszakoskodásának volt a következménye.

Miután ilyeneken semmi akadály sem volt, hogy a kötelesség tudó rendőr állását újból elfoglalja, a rendőrség előterjesztést tett a polgármesteri hivatalnak, hogy Benke József lovasrendőr elmaradt illetményeit fizesse ki.

Az amerikai szenátus a népek ligája ellen

Páris, szept. 1. A »Temps« azt írja, hogy a nagy nehézségekkel és krónos vajadások után megkötött versaillesi béke veszedelemben forog. A leghevesebb támadás és a legerélyesebb fenyegetés az Egyesült Államokból, Wilson hazájából jön. Wilsonnak sikerült elveit Európában, úgy ahogy keresztülvinnie. Mindenki behódolt erélyes kintartásának, azonban saját népe nem enged neki semmiben és nála is merevebben ragaszkodik a hajdani tizenegy ponthoz.

A szenátus hallani sem akar a Népligáról, mert abban olyan határozatok vannak, amelyek némely kérdésben előzetes megkerdezés nélkül is kötelezettségeket róhatnak az Egyesült Államokra. A szenátus továbbá meg akarja őrizni Amerika szabad elhatározási jogát, hogy ő maga dönthessen és mérlegelhesse az adott események fölött.

Különösen hadüzenet esetére akar magának szabad kezet biztosítani. És nem hajlandók tűrni, hogy az amerikai köztársaság felségjogait bármi tekintetben is korlátozzák. Mindezekből az tűnik ki, hogy az egész béke a kapitalizmus áldozata lesz. Wilsonnak nemeslelkűségét és jóhiszeműségét nem lehet letagadni, azonban könnyen megeseik, hogy ő is áldozatává esik a kapitalista politikának.

A »Temps« szerint a béke egyedül biztosítja a Népek Ligájában van. Ha ezt gerincében eltörlik, akkor más garanciák után kell nézni. (Adeverül.)

Japán és Amerika.

Amsterdam, szept. 3. Washingtonból jelentik: Az a javaslat, amelyet a szenátus külügyi bizottsága a németországi békeszerződésben foglalt helyreigazításokra vonatkozólag elfogadott, összesen ötven változást tartalmaz, amelyek szerint Amerika az Európát illető nemzetközi kérdések rendezésében nem vesz részt. Mac Humbert szenátor kijelentette, hogy a

javaslatnak a szenátus által való elfogadása Japán megsértését jelenti és oly helyzetet teremt, amely az Egyesült Államok és Japán közötti okvetlenül háborút idéz fel. Legalább tizenkét köztársasági párti a Shantungot illető változtatás ellen fog szervezni, ami a kormányparti demokráttákkal együtt a változtatásról szóló javaslat leszavazását biztosítja. Wilson elnök annak a bizakodásának adott kifejezést, hogy a szenátus többsége a Shantungra vonatkozó kikötések leszavazása által nem fogja a békeszerződést veszélyeztetni.

Wilson agtál a népek ligája érdekében

Páris, szept. 3. Newyorki jelentés szerint Wilson elnök a napokban körutat kezd az Egyesült Államok nyugati részében, hogy a népet a nemzetek ligája eszméjének megnyerje.

Hazabocsátják a német foglyokat

Lyon, szept. 3. A szövetségesek legfőbb tanácsa elhatározta, hogy a hadifoglyokra vonatkozólag a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Hogy a háború által okozott szenvedéseken a lehető leggyorsabban enyhítsenek, a szövetséges hatalmak elhatározták a német hadifoglyok hazaszállítását még a német békeszerződés ratifikációja előtt.

A szállítás haladéktalanul megkezdődik és pedig egy szövetségi bizottság vezetése alatt, amelybe németek is küldhetnek egy képviselőt. A szövetséges hatalmak hangsúlyozták, hogy eme jóindulatú politika folytatása attól függ, miként teljesíti a német kormány és a nép az őket terhelő kötelezettséget. A szövetségi bizottság már meg is alakul.

A jugoszláv zavargások

Belgrád, szept. 3. Davidovics miniszterelnök Jugoszlávia belső helyzetére vonatkozó interpellációra válaszul kijelentette, hogy a zavargások kiterjedésétől nem kell tartani, mert a kormány megtette a szükséges intézkedéseket a rend és a nyugalom biztosítására. A kormány elhatározta, hogy min-

den anarchisztikus mozgalom ellen a legerélyesebb eszközökkel fog fellépni.

Szerbia előgedetlen

Belgrád, szept. 3. A kormányhoz közelálló szerb sajtó egy idő óta panaszkodik, hogy a szövetségesek rosszul bántanak Szerbiával. A kormány sajtó rámutat arra, hogy a békekongresszus példátlanul Görögország összes kívánságait teljesítette, míg Szerbia — bár nem követelt igen sokat — nem talált ösztönre támogatásra, ám-bár a Szerbia által hozott áldozatok igen nagyok voltak. Mint általában beszélnek, néhány politikai párt azt követeli, hogy ne írják alá a békeszerződést.

Fiume angol parancsnokság alá kerül.

Fiume, szept. 3. (Laibachi Távirali Iroda.) Fiumében és környékén az egész olasz megszálló csapat jelenleg ötezer embernyi gyalogságból és valami kevés más csapatrészből áll. A Popolo d'Italia jelenti, hogy az olasz csapatok elhagyják Fiumét és ententecapatok váltják fel őket. A főparancsnok egy magasrangú angol tiszt lesz.

Newyork, szept. 1. Az amerikai szenátus külügyi bizottságának álláspontja szerint a függő területi és politikai kérdések megoldása még kétheti tárgyalást igényelnek. A bizottság foglalkozni fog Fiume és Irország kérdésével is. (Viitorul.)

Lyon, szept. 3. A »Temps« jelenti: Szemben azokkal a hírekkel, amelyeket némely lap Fiume kérdésével kapcsolatosan közöl, megállapítható, hogy ezt a kérdést Tittoni javaslatára újra felvetették. Tehát a lapoknak az az állítása, hogy a kérdés még lenne oldva, valótlan. Sokféle javaslatot terjesztettek elé, azonban nem ismervén még Wilson gondolkodását, semmi pozitív határozat nem létesülhetett. (Viitorul.)

Új halasztások.

Lyon, szept. 3. Az osztrák béke aláírását elhalasztották, mivel a területi kérdések még megoldva nincsenek Olaszország és Ausztria között. Olaszország és Szerbia, valamint Ausztria és Szerbia közötti határvonalak még ismeretlenek. Ez azt jelenti, hogy a legkényesebb

Felhívat.

Tudomásra hozatik, hogy a Hadtápfőparancsnokság udvarán 12 különböző nagyságu láda, részben üresen, részben többféle konyhafelszerelési tárgyakkal, találatott. A tulajdonos e hirdetés megjelentésétől számított 3 napon belül jelentkeznie a főparancsnokság katonai rendőrségénél. Ha a tulajdonos ez idő alatt nem jelentkezik, a ládák a benne lévő eszközökkel a román állam tulajdonába mennek át.

Debreczen, 1919 szeptember 1.
Hadtápfőparancsnokság.

Friedmann Ignác és fia teljesen újonnan berendezett Piac-utca 61. sz., főemelet. női divat és confectio áruhaza (Fischer-palota.) megnyitott külön mértékosztály.

kérdéseket még nem lehet megvitatni. Valószínű, hogy a tizediki dátum is túlságosan rövid és újabb halasztás következik. (Adeverul.)

A tescheni szénbányákat a lengyelek kapták

Prága, szept. 3. A cseh-szlovák sajtó izgatott hangon ír arról, hogy a tescheni kérdés megoldásával megbízott külön bizottság a lengyeleknek ígerte oda a tescheni szénbányákat. A cseh sajtó kiemeli azt a jelentős szerepet, amelyet Csehország a volt osztrák-magyar monarchia feldarabolásában játszott és rámutat arra, hogy Lengyelország nem vett részt ebben. Az egész cseh-szlovák közvélemény nagyon elégedetlen a békekonferencia határozatával.

Prága, szept. 3. Kormánykörök megerősítik azt a hírt, hogy a békekonferencia a lengyeleknek adta a tescheni szénbányákat, azonban bangoztatják, hogy a békekonferencia külön intézkedésekkel biztosította a cseh ipar részére szükséges tescheni szén behozatalt.

Nagy Lajos, a népboldogító

Az elfogott kommunista-vezér bünlajstroma

A debreceni rendőrség ma befejezte a nyomozást Nagy Lajosnak, a debreceni kommunista-uralom egyik vezető alakjának büntügyében, miután sikerült összeállítani az elfogott néptribun egész bünlajstromát.

A nyomozás megállapította, hogy Nagy Lajos, bár foglalkozása tulajdonképpen cipész volt, már évtizedek óta nem a tanult mesterségéből él, hanem a földmunkások között fejtett ki élénk agitatori tevékenységet. Vezető szerepre a Károlyi-rezsim alatt tett szert, amikor a lemelő-szövetkezetek megalakítása érdekében járta sorra a hajdumegyei községeket.

Kihallgatása során eladta, hogy 1892 óta vett részt a szocialista mozgalmakban s főleg a szövetkezeti ügyekben dolgozott. Amikor a kommunista-uralom megkezdődött, Nagy Lajos azt a megbízatást kapta, hogy szervezze meg Debreczen és Hajdúvármegye területén a szövetkezeti termelést. Nagy Lajos elhatározta, hogy Parlag központtal fogja fölállítani a hajdumegyei és debreczeni termelési szövetkezeteket és működését azzal kezdte, hogy terrorizálta a gazdasági akadémia tanárait, akik természetesen nem voltak hajlandók Nagy Lajos utasításait követni. A termelési atyauristen működéséhez tartozott továbbá hogy a legtöbb földbirtokost elcsapta s még a saját birtokaiton sem adott ki kiközösítést, azonkívül a

bérlőket elcsalta s a földmunkások és a földbirtokosok közötti egyenlőtlenkedést a földmunkások és a földbirtokosok között.

A román hadseregnek áprilisban történt bevonulása természetesen már nem találta Debreczenben Nagy Lajost, aki a többi kommunista vezérrel együtt elmenekült a fővárosba. Itt debreczeni tevékenységéhez hasonló munkakört kapott Nagy Lajos, amennyiben Soroksár székhellyel körzetet rendeltek alája, a szövetkezeti termelés megszervezésére. Itt élt egészen augusztus közepéig. Amikor a szovjet-uralom összeomlása után megkezdődött a bűnök megtorlása, Nagy Lajos azt hitte, hogy Itthon már elfelejtették az ő viselt dolgait s nem lesz bántódása és hazajött Debreczenbe, azonban mindjárti megérkezése után felismerték és a rendőrség letartóztatta.

Debreczeni bünlajstromának egyik data a Bakóczy-féle per, mint említettük, ő tette meg Bakóczy Gábor földbirtokos ellen a feljelentést ellenforradalmi agitáció miatt.

A rendőrség a büntügy iratait áttette az államügyészséghez és Nagy Lajost átkísértette az ügyészség fogházába.

Vizsgálat a pestmegyei ellenforradalom ügyében

A »Reggeli Hírek« jelenti: Plattky György dr. a dunavecsei kerület volt országgyűlési képviselője sürgős előterjesztést adott át Balogh igazságügy miniszternek, mivel a büntettek roppant tömegére való tekintettel, sürgősen kivételes intézkedéseket kér a június 28-ikán lezajlott pestmegyei ellenforradalom ügyében indított eljárás lefolytatására. Külön bírói küldöttséget indítványoz, melynek hatáskörébe a dunavecsei, kalocsai, kúszentmiklósi és kiskőrösi járások tartoznak.

Kéri a beadvány azt is, hogy a bírói küldöttség egységes vezetése mellett, a bürokratikus eljárás mellőzésével gyorsan tárgyalja le a tömeges bűneseteket, mert ezek gyors megtorlása fontos politikai és igazságügyi érdek.

Pétervárt kiűritették.

Lyon, szept. 3. A Reuter ügynökségnek jelentik Helsingforsból, hogy a bolsevikiek kiűritették Pétervárt, mivel a Duna melletti vereség és Kronstadt elfoglalása az angolok által, ugyisintén Denikinek Pskov felől való rohamos előnyomulása, a város védelmét teljesen lehetetlenné tette. A vezetők közül egyedül Zinoviev maradt a fővárosban.

HIREK.

— Az itt rekedt hadirokkantak Budapestre utazása. Hajdúvármegye és Debreczen város egyesített Hadigondozó Hivatala a hadtápfőparancsnok és kormányzó tábornok ur engedélye alapján felhívja azon rokkantakat, akik a budapesti utókezelő intézetből Debreczenbe, vagy Hajdúvármegyébe jöttek szabadságra vagy orvosi kezelés végett, de saját hibájukon kívül itt rekedtek és azon rokkantakat, kiknek művégtagra van szükségük, hogy Budapestre való utazásuk végett fenti hivatalnál (Piac-utca 26.) a hivatalos órák alatt (9—12-ig) jelentkezzenek.

— A szatmári esperesválasztás. A szatmári egyházmegye esperesi állásának betöltése körül bonyodalmak támadtak. Az egyházközségek többsége — mint jelentették — Béteky Lajos szatmári lelkészt választotta esperesé, az egyházmegye közgyűlése azonban megsemmisítette a választást és új szavazást rendelt el. A közgyűlés után Béteky kijelentette, hogy nem vállalhatja el az esperességet még akkor sem, ha ismét elnyerne a többséget, mert a másik jelölt érdekében az egyházmegyei vezetőség egyrésze túlságosan befolyásolta az egyházakat a szavazásnál s az ennek dacára elért egy szótöbbséget a bizottság alaki kifogásokkal meghírsította. A szatmári egyház presbiteriuma tegnap, Béteky Lajos tiltakozása dacára ismét reá adta a maga 7 szavazatát s kérte a lelkészt, ne vonakodjék az esperesi tisztség elfogadásától.

— A féláru vasúti jegy váltására jogosító igazolványok. A nagyváradi postai és távirati igazgatóság rendeltére felkérem a Debreczenben állomásozó összes állami hivatalokat, hogy alkalmazottainak és ezek családjainak féláru jegy váltására jogosító arcképes igazolványait és igazolványonkint 2—2 lelt vagy 4—4 (bélyegezett) koronát kimutatásba foglalva Nagyszébenbe az ottani központi vasúti igazgatósághoz érvényesítés végett eljuttatás céljából a Piac-utcai postahivatal főnöki irodájába sürgősen megküldeni sziveskedjék. Debreczen, 1919 aug. 30. Bomersbach, postai és távirati felügyelő.

— Eljegyzés. Dickmann Ignát Debreczen eljegyezte Krausz Irmát Balmazújvárosról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Agoston Péter ki akar vándorolni. Nagyváradról jelentik: Kemény L. Ignác rendőrkapitány a napokban Budapesten találkozott Agoston Péter volt népbiztossal, aki elmondta, hogy mihelyt alkalma nyílik, elhagyja az országot és valahol katedrát vállal. Agoston Péternek a francia misszió adott igazolványt, amellyel szabadon járhat-kelhet, azonban a fővárost nem hagyhatja el. A lefolytatott vizsgálat ugyanis igazolta Agoston Péternek, hogy a terroruralom ir-

nyításába nem folyt bele, csak egyszerű hivatalnoki munkát végzett.

— Felhívás. Felhívtnak azok az anyák, akiknek csecsemői a Népjóléti hivatal védelme alatt állanak, hogy cukorjegyök átvétele végett a hivatal (Miklós-u. 23. sz.) helyiségében nekiknek kezdőbetűje szerint a következő sorrendben jelentkezzenek: Szeptember 11-én: A—E betűig, 12-én: F—J betűig, 13-án: K—C betűig, 14-én: P—Z betűig. Debreczen város Népjóléti Hivatala.

— Megakart halni, mert félt a feljelentéstől. Az elmúlt éjjel eszméletlen állapotban találtak egy leányt a katolikai temetőben. Beszállították a kórházba, ahol azonban csak ma reggel tért magához. Kihallgatása alkalmával elmondta, hogy Szabó Eszter 17 éves cselédeleány és Bethlen-utca 41. sz. alatt lakik. Tegnap elvesztett 90 koronát és ezért a gazdája azzal fenyegette, hogy feljeleníti a rendőrségen; félelmében a szomszédban lakó cselédeleánytól megszökött a kőcsön és kiment a temetőbe, ahol megmérgezte magát. A gazdája valóban megtette ellene a feljelentést, amelyben előadta, hogy a leány már többször elvesztette 5—10 koronát, ami gyanús volt neki. A leány állapota súlyos.

Őrizetbe vett napidíjas.

A rendőri sajtóiroda közli: Varga Lajos városi napidíjas hivatalos működése közben elkövetett visszaélések és szabálytalanságok miatt a rendőrség őrizetbe vétetett. Az ellenne panaszt emelők a rendőrségi épület I. em. 51. számú szobájában jelentkezhetnek.

Baleset munkaközben.

Sinay József alsójózsai munkás a cseplőgépnél véletlenül átszurta egy vasvillával Sári Mihály munkás felsőlábát. A súlyosan sérült embert a kórházba szállították.

— Azok a hunout amerikaiánok. Newyorkban bizarr házasságot kötöttek. A fiatal jegyespar repülőgépen szállt föl, a vőlegény volt a pilóta, az oldalán ült a menyasszony. A biplán mögött egy másik repülőgépen repült a pap, akik az esküvői formát egy újabb találmányú drotnélküli készülékkel olvasta fel s az új pár az új pár az új találmány részükön rebegte el a holtomiglan-holtodiglant. A tanúk, a násznagyok, a vőfélyek és és nyoszolyányok a szertartást új fajta drotnélküli teleton segítségével a földről hallgatta végig. Ez a házasság aztán tényleg az égből kötötték. Az ünnepi ceremónia lefolyása után leszálltak az égből és fogadták a szerencsekívánatokat. (Vuturul.)

— Békébelli friss gummik. u. m. irigátor-gummi, cucl-gummi, Ollagummi, gyermek alá való gummi, légpárna, légtömítő, szervkötő, haskötő, csipő-szorító Vitarusnál Piac-u. 16.

— 4200 ember a közművelődési könyvtárban. A Fűvészkert-utca 2. sz. a. levő augusztus 1-én megnyílt nyilvános városi könyvtárban, melynek olvasótermét és kölcsönkönyvtárát minden 16 évet be-